

CYNGOR GWYNEDD

PWYLLGOR

PWYLLGOR ARCHWILIO

DYDDIAD

3 RHAGFYR 2013

TEITL

CYNNYRCH YR ADAIN ARCHWILIO MEWNOL

PWRPAS YR ADRODDIAD

**AMLINELLU GWAITH YR ADAIN ARCHWILIO
MEWNOL AM Y CYFNOD HYD AT 31 HYDREF
2013**

AWDUR

**DEWI MORGAN, UWCH REOLWR ARCHWILIO A
RISG**

GWEITHREDIAD

**DERBYN YR ADRODDIAD, SYLWEBU AR Y
CYNNWYS A CHEFNOGI'R ARGYMHELLION
SYDD EISIOES WEDI'U CYFLWYNO I'R
GWASANAETHAU PERTHNASOL ER
GWEITHREDIAD**

---

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Mae'r adroddiad yma yn crynhoi gwaith yr Adain Archwilio Mewnol am y cyfnod o 1 Medi 2013 hyd at 31 Hydref 2013.

2. GWAITH A GWBLHAWYD YN Y CYFNOD

- 2.1 Cwblhawyd y gwaith canlynol yn y cyfnod hyd at 31 Hydref 2013:

Disgrifiad	Nifer
Adroddiadau am Archwiliadau o'r Cynllun Gweithredol	11
Adroddiadau Eraill (memoranda ayb)	1
Adolygiadau Grant	4
Archwiliadau Dilyniant	2

Ceir manylion pellach ar y gwaith yma yng nghorff yr adroddiad hwn ac yn yr atodiadau amgaeëdig.

2.2 Adroddiadau Archwilio

2.2.1 Mae'r tabl canlynol yn gosod allan yr archwiliadau o'r cynllun a gwblhawyd yn y cyfnod hyd at 31 Hydref 2013, gan ddangos y categori barn perthnasol a chyfeiriad i'r atodiad perthnasol.

TEITL	ADRAN	GWASANAETH	BARN	ATODIAD
Y Drefn Gwynion Corfforaethol	Corfforaethol		C	Atodiad 1
Cyflogau - Blaendaliadau	Cyllid	Pensiynau a Chyflogau	B	Atodiad 2
Porthladdoedd	Economi a Chymuned	Morwrol a Pharciau Gwledig	C	Atodiad 3
Canolfannau Croeso	Economi a Chymuned	Twristiaeth, Marchnata a Gofal Cwsmer	B	Atodiad 4
Logio a Monitro	Gofal Cwsmer	Technoleg Gwybodaeth	B	Atodiad 5
Cynlluniau Galluogi	Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden	Oedolion	B	Atodiad 6
Taliadau Uniongyrchol	Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden	Oedolion	C	Atodiad 7
Pobl Hŷn - Anabl - Addasiadau i Gartrefi	Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden	Tai Sector Breifat	B	Atodiad 8
Prosiect Tai Gwag nôl i ddefnydd	Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden	Tai Sector Breifat	B	Atodiad 9
Tocynau Teithio Rhad - Taliadau i gwmnïau bysiau	Rheoleiddio	Trafnidiaeth a Gofal Stryd	C	Atodiad 10
Papurau Eithriedig a Chyfrinachedd	Strategol a Gwella	Democratiaeth	B	Atodiad 11

2.2.2 Mae categorïau barn yr adroddiadau yn datgan y canlynol:

- Barn "A"** Gellir datgan sicrwydd o briodoldeb ariannol gan y gellir dibynnu ar y rheolaethau mewnol mewn lle, a'u bod wedi eu dilyn.
- Barn "B"** Mae rheolaethau mewn lle, a gellir datgan sicrwydd rhannol o briodoldeb ariannol gan fod agweddau lle gellir tynhau ar rai trefniadau.
- Barn "C"** Ni ellir datgan sicrwydd o briodoldeb ariannol gan na ellir dibynnu ar y rheolaethau mewn lle, ond ni ddarganfuwyd colledion / twyll yn deillio o'r gwendidau rheolaeth.

Barn "CH" Ni ellir datgan sicrwydd o briodoldeb ariannol gan nad oes rheolaethau derbyniol yn bodoli, a darganfuwyd colledion / twyll yn deillio o'r gwendidau rheolaeth hyn.

2.2.3 Yn ogystal â'r uchod, cynhaliwyd yr archwiliadau isod lle cynhyrchwyd memorandwm yn hytrach nag adroddiad llawn, a ni roddwyd categori barn:

- **"Canlyniadau'n Cyfrif"** (*Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden*). Mae "Canlyniadau'n Cyfrif" (*Results Based Accountability*) yn fethodoleg cynllunio busnes sy'n cael ei gyflwyno o fewn rhai unedau o fewn yr Adran Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden. Pwrpas yr archwiliad oedd gweld pa effaith oedd y weithdrefn yma yn ei gael ar reoli risg o fewn y gwasanaethau oedd yn ei ddefnyddio. Ar sail adolygiad o'r defnydd a wneir o'r fethodoleg, oedd yn cynnwys trafodaeth gydag Uwch Reolwyr ac adolygu papurau gwaith, mae Archwilio Mewnol yn fodlon nad yw'r weithdrefn yn cael ei weld fel cymryd lle arferion rheoli risg, ac felly ni welir fod mabwysiadu "Canlyniadau'n Cyfrif" yn fanwl mewn rhai unedau, ac i raddau llai mewn unedau eraill, yn cael effaith niweidiol ar allu'r Cyngor i reoli ei risgiau.

2.3 Grantiau

2.3.1 Adolygwyd gweithdrefnau gweinyddol y grantiau canlynol yn ystod y cyfnod:

- Grant Blas am Oes (*Addysg*)
- Grant Gofal Plant Tu Allan i Oriau Ysgol (*Addysg*)
- Grant Gwisg Ysgol (*Cyllid*)
- Grantiau Gwasanaeth Ieuenctid - Grant Refeniw a Hyfforddiant (*Economi a Chymuned*)

2.3.2 Nid yw'r ffaith fod Archwilio Mewnol wedi adolygu'r grantiau yma yn golygu na fydd archwilwyr allanol o Swyddfa Archwilio Cymru neu gyrff eraill yn cynnal archwiliadau o'r grantiau yma hefyd. Fodd bynnag, disgwylir fod y gwaith y mae Archwilio Mewnol, a'r sicrwydd y bu'n bosib ei ddatgan am yr amgylchedd reolaeth, yn golygu y bydd angen llai o waith archwilio gan y cyfundrefnau hyn. Bydd hyn, yn ei dro, yn golygu lleihad yn y ffioedd y bydd yn rhaid i'r Cyngor ei dalu am archwiliadau allanol.

2.4 Archwiliadau Dilyniant

2.4.1 Mae'r tabl isod yn crynhoi'r gwaith dilyniant a gwblhawyd yn ystod y cyfnod:

TEITL	ADRANNAU	BARN DILYNIANT
Cyfarpar gan Cyn-aelodau	Strategol a Gwella / Gofal Cwsmer	Annerbyniol
Trefniadau TG i aelodau	Strategol a Gwella / Gofal Cwsmer	Derbyniol

2.4.2 Gosodir casgliadau gwaith dilyniant mewn un o bedwar categori:

Rhagorol – pob un o'r argymhellion wedi eu gweithredu yn unol â'r disgwyl.

Derbyniol – y rhan fwyaf o'r argymhellion, gan gynnwys y mwyafrif o'r argymhellion "hanfodol", wedi eu gweithredu yn ôl y disgwyl.

Anfoddhaol – nifer o'r argymhellion heb eu gweithredu.

Annerbyniol – y mwyafrif o'r argymhellion (gan gynnwys argymhellion pwysig) heb eu gweithredu, a dim tystiolaeth o ymdrech i wella rheolaeth fewnol.

2.4.3 Mae'r rhestr isod yn dangos yr Adroddiadau Barn 'C' neu 'CH' a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Archwilio fel atodiadau i'r adroddiadau chwarterol, lle nad yw'r adroddiad dilyniant wedi'i gyflwyno i'r Pwyllgor eto. Mae'r rhestr yn dangos y dyddiad sy'n darged cwblhau pob un o'r archwiliadau dilyniant hyn:

Targed Cwblhau: Chwarter yn diweddu 31 Rhagfyr 2013

Trefniadau Bancio yn y Canolfannau Hamdden
Telerau Contractau - Gwiriadau DBS
Prosesu Data Cyflenwyr Ynni
Gwiriadau DBS Staff
Trefniadau Wrth Gefn a Pharhad Gwasanaeth

Targed Cwblhau: Chwarter yn diweddu 31 Mawrth 2014

Siopau Gwynedd
Rheoli Newid i Systemau TG

Targed Cwblhau: Chwarter yn diweddu 30 Mehefin 2014

Tocynau Teithio Rhad
Taliadau Uniongyrchol
Trwyddedau Meddalwedd (Ysgolion)
Polisi Buddiannau Swyddogion
Aseidiadau Risg Iechyd a Diogelwch

Targed Cwblhau: Chwarter yn diweddu 30 Medi 2014

Porthladdoedd
Y Drefn Gwynion Corfforaethol

3. GWAITH AR Y GWEILL

3.1 Roedd y gwaith canlynol ar y gweill ar 1 Tachwedd 2013.

3.2 Archwiliadau yn mynd rhagddynt

- Aseidiadau Risg Iechyd a Diogelwch mewn Ysgolion (*Addysg*)
- Grant Amddifadedd Disgyblion (*Addysg*)
- Grant Effeithiolrwydd Ysgolion (*Addysg*)
- Ysgolion Cynradd - Lwfansau Athrawon ac Amodau Gwaith Penaethiaid (*Addysg*)
- Gweithio mewn Partneriaethau (*Corfforaethol*)
- Gwirio Mesuryddion Perfformiad (*Corfforaethol*)
- Llywodraethu Corfforaethol - Trefniadau Dirprwyo (*Corfforaethol*)
- NFI (Y Fenter Twyll Genedlaethol) (*Corfforaethol*)
- Rheolaeth Gyllidebol (*Corfforaethol*)
- Cyflogau - Tâl Mamolaeth (*Cyllid*)
- Gwiriadau Budd-dal ar Sail Risg (*Cyllid*)
- Treth Cyngor - Gostyngiadau ac Eithriadau (*Cyllid*)
- Parciau Gwledig (*Economi a Chymuned*)
- Swyddogion Adfywio Bro (*Economi a Chymuned*)
- Gwynedd Ni (*Gofal Cwsmer*)
- Grantiau Cyngor Chwaraeon (*Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden*)
- Plant - Lwfansau Ôl-ofal (*Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden*)
- Dilyniant - Cofnodi a Rheoli Gwyliau (*Corfforaethol*)
- Dilyniant - Trefniadau Wrth Gefn a Pharhad Gwasanaeth (*Gofal Cwsmer*)
- Gwastraff Masnachol (*Priffyrdd a Bwrdeistrefol*)
- Gweithiau Adenilladwy (*Priffyrdd a Bwrdeistrefol*)
- Cronfa SMAP (*Strategol a Gwella*)
- Hyfforddi Aelodau (*Strategol a Gwella*)

4. ARGYMHELLIAD

4.1 Gofynnir i'r Pwyllgor dderbyn yr adroddiad hwn ar waith yr Adain Archwilio Mewnol am y cyfnod o 1 Medi 2013 i 31 Hydref 2013, sylwebu ar y cynnwys yn ôl dymuniad yr aelodau, a chefnogi'r argymhellion sydd eisoes wedi'u cyflwyno i reolwyr y gwasanaethau perthnasol er gweithrediad.

Y DREFN GWYNION CORFFORAETHOL Corfforaethol

Bwriad yr Archwiliad

Bwriad yr archwiliad oedd sicrhau bod holl wasanaethau'r Cyngor yn cydymffurfio â "Trefn Gwynion Cyngor Gwynedd", bod cofnodion digonol yn cael eu cynnal o'r holl gwynion ynghyd â sicrhau bod ymatebion swyddogion o'r ansawdd a'r safon gorau. Roedd yr archwiliad hefyd yn ystyried canllawiau'r Cyngor yng nghyd-destun y drefn a osodwyd gan Grŵp Cwynion Cymru yn y "Polisi Pryderon a Chwynion Enghreifftiol a Chanllawiau".

Cwmpas yr Archwiliad

Gwiriwyd cofnodion trawstoriad o wasanaethau i sicrhau bod gweithdrefnau perthnasol mewn lle ar gyfer ymdrin â chwynion yn briodol ac amserol. Cymerwyd sampl o gwynion a oedd wedi eu cyfeirio at Brif Swyddogion y Cyngor. Nid oedd yr archwiliad hwn yn cwmpasu cwynion a dderbynnir gan y Gwasanaethau Cymdeithasol nag ysgolion oherwydd bod trefn statudol arbennig yn bodoli ar gyfer y cwynion hynny.

Prif Ddarganfyddiadau

Yn y polisi cyfredol mae tri cam - sef cwyn anffurfiol, cwyn ffurfiol (ymateb y gwasanaeth) ac yna yr adolygiad annibynnol (y Panel Cwynion sydd yn cynnwys y Swyddog Monitro ac un Prif Swyddog annibynnol). Fodd bynnag mae Grŵp Cwynion Cymru wedi cyflwyno cynigion ar gyfer polisi cwynion cyffredin i'w defnyddio gan Ddarparwyr Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru. Argymhellir gweithdrefn dau gam sef cam 1 - Datrys Anffurfiol ac yna Cam 2 - Ymchwilio mewnol ffurfiol gyda'r egwyddor o "Ymchwilio unwaith, ymchwilio'n dda". Mae'r pwyslais felly ar ddatrys ar gam 1.

Nid yw rhai elfennau yn glir yn y polisi cyfredol e.e. y drefn ar gyfer achwynwyr o dan 18 mlwydd oed, neu ar gyfer cyflwyno cwyn ar ran unigolyn arall. Nid oes cyfeiriad yn y polisi bod yr un drefn yn cael ei ddefnyddio ar gyfer rhain. Hefyd nid yw'r amser a roddir ar gyfer cydnabod cwyn yn gyson gyda chynigion 'Grŵp Cwynion Cymru'. Mae'n amlwg bod y drefn gwynion angen ei ddiweddarau ac efallai cyfleu rhai pwyntiau yn gliriach.

Nid oes gan staff rheng-flaen y Cyngor sydd yn delio â chwsmeriaid yn ddyddiol llawer o ymwybyddiaeth ynglŷn â chynnwys y polisi er eu bod ymwybodol o'r wefan a'r ffurflen cyflwyno cwyn electronig. Mynegir yn y Polisi Cwynion Enghreifftiol, Grŵp Cwynion Cymru y dylai staff rheng-flaen gael eu hyfforddi a'u hannog i ddarparu gwybodaeth briodol am gymorth cynghori ac eiriolaeth ar gam 1 o'r broses. Hefyd nid oes dogfennau addysgiadol ar gyfer gwneud/cyflwyno cwynion i'r cwsmeriaid mewn sefydliadau cyhoeddus y Cyngor e.e. Siopau Gwynedd. Yn dilyn adolygu'r polisi, dylai bod trefniadau ar gyfer hyrwyddo bodolaeth y weithdrefn.

Barn yr Archwiliad

(C) Barn yr Archwiliad yw na ellir datgan sicrwydd o briodoldeb yn Y Drefn Gwynion Corfforaethol gan na ellir dibynnu ar y rheolaethau mewn lle, ond ni ddarganfuwyd colledion / twyll yn deillio o'r gwendidau rheolaeth. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- Dylid cylchredeg polisi'r Cyngor 'Y Drefn Gwynion Corfforaethol' i holl staff perthnasol y Cyngor pan gaiff ei ddiweddarau ynghyd â chodi ymwybyddiaeth ohono yn y Colegau Uwch Reolwyr a'r Fforymau Rheolwyr Canol.
- Dylid diweddarau'r canllawiau 'Y Drefn Gwynion Corfforaethol' i adlewyrchu'r cynigion a wnaethpwyd gan y Grŵp Cwynion Cymru yn y "Polisi Pryderon a Chwynion Enghreifftiol i'w Ddefnyddio gan Ddarparwyr Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru".
- Dylid adolygu'r polisi mewn perthynas â chynnal ymchwiliadau mewnol ffurfiol a dylai rolau gael eu diffinio'n glir, e.e. swyddogion sy'n cyd-drefnu cwynion a chyd-gordio ymatebion, Cabinet gyda chyfrifoldeb am adolygu adroddiadau ar y nifer a math o gwynion a'u canlyniadau ac amllder hynny.

CYFLOGAU - BLAENDALIADAU Cyllid

Bwriad yr Archwiliad

Bwriad yr archwiliad oedd sicrhau fod rheolaethau priodol mewn lle ar gyfer gweithredu blaendaliadau.

Cwmpas yr Archwiliad

'Roedd yr archwiliad yn cynnwys asesiad o'r agweddau cyffredinol ar gyfer prosesu blaendaliadau ynghyd ag adolygiad o'r mesurau hyn ar gyfer gweithredu sampl o flaendaliadau 2012/13. Nid oedd yr archwiliad yn cynnwys gwiriad o gyfrifiadau didyniadau treth ac yswiriant gwladol.

Prif Ddarganfyddiadau

Mae'r drefn oedd mewn lle ar gyfer gweithredu blaendaliadau ar adeg yr archwiliad yn y broses o gael ei disodli i ran helaeth oherwydd newid yng ngofynion Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi am y dull a'r amserlen y mae'r Cyngor yn eu hysbysu am daliadau cyflog. Fodd bynnag, fe fydd yr arferiad o weithredu blaendaliadau yn parhau a bydd y broses bresennol yn parhau i fod yn opsiwn i'w weithredu petai angen. Nodwyd anghysondeb ar y system gyflogau ar adeg yr archwiliad rhwng y cofnodion ar y sgrin o daliadau hanesyddol a'r taliadau a gyflawnwyd mewn gwirionedd. Ni adnabuwyd diffygion yn y taliadau yn sgîl yr anghysondeb yma. Fe dynnwyd sylw rheolwyr y Gwasanaeth Cyflogau at y mater yma fel rhan o'r gwaith maes a deallwyd eu bod wedi ei ddatrys.

Nodwyd fod rheolaethau priodol mewn lle ar gyfer y defnydd o'r gyflogres blaendaliadau gan gynnwys cyfyngu hawliau mynediad i oruchwylwyr a bod y broses o greu cofnodion unigolion taladwy yn ddarostyngedig i'r un rheolaethau â'r broses arferol o greu cofnodion staff a pensynwyr. Gwelwyd fod sgôp i ffurfioli'r polisi sydd mewn lle ar gyfer penderfynu pryd y byddai yn briodol i gyflawni blaendaliad.

Barn yr Archwiliad

(B) Barn yr Archwiliad yw y gellir datgan sicrwydd rhannol o briodoldeb ariannol yng ngweinyddiaeth Blaendaliadau Cyflog gan fod rheolaethau mewn lle, ond bod agweddau lle gellir tynhau ar rai trefniadau. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- **Dylid ffurfioli'r polisi ar gyfer gweithredu blaendaliadau drwy ddogfennu'r meini prawf fel rhan o'r broses dogfennu'r gweithdrefn newydd yn sgîl yr addasiad yn y drefn adrodd am daliadau cyflog a phensiwn i Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi.**

PORTHLADDOEDD Economï a Chymuned

Bwriad yr Archwiliad

Sicrhau fod trefniadau ym mhorthladdoedd Gwynedd er mwyn rheoli a lliniaru risgiau yn briodol, ac yn unol â rheolau gweithdrefn ariannol y Cyngor a gweithdrefnau perthnasol eraill.

Cwmpas yr Archwiliad

Ymweld â sampl o borthladdoedd yng Ngwynedd a gwirio fod eu trefniadau archebu a thalu anfonebau yn gywir yn ogystal â'u trefniadau derbyn a bancio incwm. Gwirio fod cwsmeriaid yn cyflwyno'r manylion digonol i borthladdoedd a bod eu trefniadau codi anfoneb ar gwsmeriaid yn gywir. Gwirio fod trefniadau a chofnodion iechyd a diogelwch porthladdoedd yn ogystal â defnydd o gerbydau'r Cyngor yn ddigonol ac yn cydymffurfio â'r gofynion perthnasol. Gwirio bod cofnodion pryniant a gwerthiant disel coch mewn porthladdoedd yn cysoni gyda'r stoc, a bod triniaeth TAW gyda disel coch yn gywir ac yn cydymffurfio â'r gofynion perthnasol.

Prif Ddarganfyddiadau

Gwelwyd fod anfonebau yn cael eu prosesu'n gywir ac wedi eu cyfrifo a'u cyfeirebu'n gywir, ond ni chafodd rhai eu talu o fewn y nifer o ddyddiau yn unol â pholisi'r Cyngor. Adnabuwyd gwendidau yn y broses codi ffioedd ar gwsmeriaid a'r broses o dderbyn a bancio incwm. Yn ogystal, adnabuwyd gwendidau ar yr agwedd iechyd a diogelwch yn y porthladdoedd gydag asesiadau risg a chofnodion gwiriadau offer diogelwch ddim yn cael eu cadw'n gyfredol. Amlygwyd nifer o wendidau yn nhrefniadau gwerthu disel coch i gwsmeriaid, ac nid oedd modd i'r archwiliwr cysoni pryniant, gwerthiant a stoc disel coch o'r cofnodion a dderbyniwyd yn ystod yr archwiliad.

Barn yr Archwiliad

(C) Barn yr Archwiliad yw na ellir datgan sicrwydd o briodoldeb yn nhrefniadau gweinyddol ym mhorthladdoedd Gwynedd gan na ellir dibynnu ar y rheolaethau mewn lle, ond ni ddarganfuwyd colledion / twyll yn deillio o'r gwendidau rheolaeth. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- **Dylid sicrhau fod cwsmeriaid yn arwyddo a dyddio'r 'Ffurflen Cadarnhau Angorfeydd' ar bob achlysur, er mwyn derbyn cadarnhad eu bod yn cytuno gydag amodau a thelerau'r Cyngor, a'u bod gyda pholisi yswiriant digonol. Os yw'r cwsmer yn gwrthod cyflwyno neu arwyddo ei 'Ffurflen Cadarnhau Angorfa', dylid ystyried gwahardd y cwsmer rhag angori ei llestr yn y porthladd, a defnyddio cyfleusterau'r porthladd.**
- **Dylid sicrhau fod ceisiadau gwerthiant disel coch yn cael eu cwblhau'n gywir ac yn gyflawn ar bob achlysur, gyda holl flychau'r ffurflen yn cael ei gwblhau a bod y cwsmer yn arwyddo ac yn dyddio'r ffurflen. Dylid talu sylw agos at y gyfradd o ddisel coch mae'r cwsmer yn ei ddatgan a fydd yn cael ei ddefnyddio at bwrpasau masnachol, a sicrhau fod gwaith cyfrifo yn cael ei gwblhau'n gywir, gyda'r gyfradd treth ychwanegol gywir yn cael ei ddefnyddio.**
- **Dylid adolygu a diweddarau asesiadau risg porthladdoedd yn flynyddol, neu pan fo newid mewn risg, gan nodi dyddiad yr adolygiad ar frig yr asesiad risg.**
- **Dylid sicrhau fod staff porthladdoedd yn cwblhau gwiriadau offer diogelwch yn rheolaidd yn unol â'r hyn sy'n ddisgwyliedig, gan sicrhau fod cofnodion digonol o'r gwiriadau yma yn cael eu cadw a'u fod yn gyfredol ar bob achlysur, a bod y swyddog cyfrifol yn arwyddo'r cofnodion.**
- **Dylid sicrhau fod unrhyw ddiffygion i offer diogelwch sy'n cael eu hadnabod yn y gwiriadau offer diogelwch yn derbyn sylw ac yn cael eu datrys yn amserol.**

CANOLFANNAU CROESO Economi a Chymuned

Bwriad yr Archwiliad

Bwriad yr Archwiliad yw sicrhau bod Canolfannau Croeso yn ymdrin ag unrhyw wariant, incwm a chyfrifon imprest yn gywir ac yn unol â Rheolau Gweithdrefn y Cyngor. Sicrhau bod rheolaeth a monitro dros wariant Canolfannau Croeso gan gynnwys costau cyflogau, a bod eiddo'r Cyngor a staff Canolfannau Croeso yn ddiogel ar y safle.

Cwmpas yr Archwiliad

Dethol sampl o anfonebau, ffurflenni 'Derbyniadau a Bancio' (TR34) a ffurflenni 'Cais am Ad-Dalu Cyfrifon Imprest' (TR24) a thafleuni amser staff Canolfannau Croeso a gwirio eu bod wedi cael eu cwblhau'n gywir ac yn gyflawn, gyda thystiolaeth ddigonol yn bresennol i'w gefnogi. Gwirio bod rheolaeth a monitro dros wariant Canolfannau Croeso yn erbyn y gyllideb a bod eiddo'r Cyngor ac eiddo staff Canolfannau Croeso yn cael eu diogelu ar y safle.

Prif Ddarganfyddiadau

Gwelwyd fod yr Adran Economi a Chymuned wedi adnabod y risg o'r gwasanaeth Canolfannau Croeso yn gorwario yn erbyn ei gyllideb flynyddol, gyda'r risg yn derbyn sylw. Yn ogystal, gwelwyd fod taliadau anfonebau, ad-daliadau cyfrifon imprest a thafleuni amser staff Canolfannau Croeso wedi cael eu cymeradwyo i'w dalu gan swyddogion awdurdodedig.

Fodd bynnag, gwelwyd nad oedd copiâu o gytundeb arwyddedig gydag asiantaethau allanol wedi cael ei gadw ar ffeil yn yr Adran Economi a Chymuned. Yn ogystal, gwelwyd achosion lle nad oedd ffurflenni TR34 (Derbyniadau a Bancio) a ffurflenni TR24 (Cais am Ad-Dalu Cyfrif Imprest) wedi cael eu cwblhau'n gyflawn ac yn rheolaidd yn unol â rheolau'r Cyngor.

Barn yr Archwiliad

(B) Barn yr Archwiliad yw y gellir datgan sicrwydd rhannol o briodoldeb ariannol yn y Canolfannau Croeso gan fod rheolaethau mewn lle, ond bod agweddau lle gellir tynhau ar rai trefniadau. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- **Dylid cwblhau ffurflenni TR34 yn gyflawn, gan arwyddo a dyddio'r ffurflenni yn y blwch perthnasol ar bob achlysur, a thynnu llinell ar waelod y ffurflen ar ôl ei gwblhau.**
- **Dylid sicrhau fod copi arwyddedig o gytundebau ysgrifenedig gydag asiantaethau allanol yn cael eu cadw ar ffeil.**
- **Dylid cadw "rota" Canolfannau Croeso yn gyfredol ar bob achlysur.**
- **Dylid cwblhau Cais am Ad-Daliad Cyfrif Imprest yn rheolaidd ac yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn Ariannol y Cyngor, gan sicrhau nad yw balans y cyfrif yn mynd yn rhy isel.**
- **Dylid sicrhau fod anfoneb/derbynneb yn cynnwys rhif TAW y sefydliad, gwerth y nwyddau/gwasanaeth a chafodd ei dderbyn a disgrifiad o'r nwyddau/gwasanaeth a chafodd ei dderbyn, cyn adhawlio TAW ar y ffurflenni TR24 (Ad-daliadau Imprest).**

LOGIO A MONITRO Gofal Cwsmer

Bwriad yr Archwiliad

Pwrpas yr archwiliad oedd sicrhau bod rheolaethau a gweithdrefnau boddhaol ar waith ar gyfer casglu, cynnal ac adolygu logiau digwyddiad.

Cwmpas yr Archwiliad

Mae cwmpas yr archwiliad wedi ei gyfyngu i adolygiad o logio a monitro ar lefelau rhwydwaith, system weithredu a basau data. Nid yw trywyddau archwilio a logiau ar lefel cymhwysiad wedi eu cynnwys yng nghwmpas yr archwiliad.

Prif Ddarganfyddiadau

Yn ystod y gwaith maes archwilio, gwelwyd bod cynnyrch digwyddiad diogelwch a rheoli digwyddiadau wedi cael ei weithredu a'i ffurfweddu ar gyfer nifer o gydrannau er mwyn cydymffurfio â'r safonau angenrheidiol, fodd bynnag mae lle i fonitro agweddau pellach fel bod monitro amddiffynnol yn fwy cynhwysfawr.

Mae lle i ffurfioli a dogfennu polisiâu a gweithdrefnau sy'n ymwneud â chasglu, cynnal ac adolygu logiau digwyddiad, yn enwedig y cofnodion hynny y gellid eu defnyddio fel tystiolaeth mewn camau disgyblu neu mewn achosion llys.

Barn yr Archwiliad

(B) Barn yr Archwiliad yw y gellir datgan sicrwydd rhannol o briodoldeb yn y gweithdrefnau ar gyfer logio a monitro gan fod rheolaethau mewn lle, ond bod agweddau lle gellir tynhau ar rai trefniadau. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- **Dylid sefydlu polisi logio a monitro amddiffynnol ffurfiol mwy manwl sy'n cynnwys pa systemau ddylid eu monitro ac ar ba sail.**
- **Dylid dwyn systemau penodol o fewn cwmpas LogRhythm, a dylid sefydlu rhybuddion ar gyfer y digwyddiadau eraill a nodir.**
- **Dylid cynhyrchu a chynnal rhestr o systemau TG a'r mathau o ddigwyddiad diogelwch sy'n digwydd ynddynt ddylai fod yn destun rhybudd neu adroddiad safonol.**
- **Dylid sefydlu a dogfennu gweithdrefnau ymateb ar gyfer rhybuddion LogRhythm.**
- **Lle bo'n ymarferol, dylid ymateb i rybuddion LogRhythm cyn gynted â phosibl ar ôl iddynt gael eu creu . Dylid arolygu adroddiadau logio o leiaf bob wythnos gan wneud ymatebion priodol.**
- **Fel rhan o fonitro log a gweithdrefnau rheoli digwyddiad, dylai casglu ac adolygu camau gweinyddol LogRhythm.**
- **Rhaid i unrhyw ddata log sy'n cael echdynnu a'i adfer i'r system at ddibenion ymchwilio yn cael ei goruchwyllo'n ddigonol, gael ei wneud gan ddau berson a'i dogfennu'n llawn.**

CYNLLUNIAU GALLUOGI **Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden**

Bwriad yr Archwiliad

Sicrhau bod gweithdrefnau cadarn mewn lle ar gyfer Cynlluniau Galluogi.

Cwmpas yr Archwiliad

Gwirio sampl o Gynlluniau Galluogi er mwyn sicrhau bod y wybodaeth gywir yn cael eu darparu, trefniadau monitro cadarn mewn lle a bod cyfathrebu clir rhwng swyddogion.

Prif Ddarganfyddiadau

Darganfuwyd rhai enghreifftiau o ymarfer da oddi fewn cynlluniau Galluogi sef strategaeth y broses Galluogi ar gyfer cyfeiriadau i dderbyn y gwasanaeth Galluogi. Fodd bynnag, gwelir bod angen mwy o fanylder ar y Cynlluniau Galluogi ac ar gyfer cael cysondeb dylid cael un templed ar gyfer Cynlluniau darparu ar draws y Sir. Hefyd gwelir bod angen trefniadau mwy cadarn ar gyfer rhai grwpiau gorchwyl monitro a chadw cofnodion grwpiau gweithredol. Oherwydd y pwyntiau hyn, dylid cymryd y camau priodol i gryfhau'r trefniadau o fewn y maes a archwiliwyd.

Barn yr Archwiliad

(B) Barn yr Archwiliad yw y gellir datgan sicrwydd rhannol o briodoldeb ariannol yn Cynlluniau Galluogi gan fod rheolaethau mewn lle, ond bod agweddau lle gellir tynhau ar rai trefniadau. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- **Mae angen adolygu a diweddarau canllawiau / polisïau Galluogi a'u cymeradwyo yn y modd priodol.**
- **Mae dogfennau Ymholiadau Cyswllt, Asesu Unedig (BPI I) a Domain I – Perspectif y defnyddiwr yn angenrheidiol er mwyn sicrhau'r gwasanaeth cywir i'r defnyddiwr gwasanaeth ac felly mae angen sicrhau fod copi o'r rhain ar gael ar bob achlysur.**
- **Dylid sicrhau bod y dogfennau hanfodol e.e. Cynlluniau Galluogi ac BPI I yn cael eu gyrru i'r Gwasanaeth Darparu ac wedyn yn cael eu cadw ar ffeil yr unigolyn yn y ddau wasanaeth.**
- **Dylid sicrhau bod copi cyfredol o'r Cytundeb Defnyddiwr Gwasanaeth yn cael eu cadw ar ffeiliau yr unigolion i sicrhau eu bod yn deall y gwasanaeth maent eu hangen.**
- **Dylid ystyried defnyddio templed Cynllun Darparu ar draws y Sir er mwyn cysondeb.**
- **Mae angen i'r darparwyr gwasanaeth o'r Gwasanaeth Darparu sicrhau fod pob ffeil defnyddiwr gwasanaeth yn dychwelyd i'r gwasanaeth ar ddiwedd y cyfnod Galluogi.**

TALIADAU UNIONGYRCHOL Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden

Bwriad yr Archwiliad

Sicrhau fod y taliadau yn cael eu gweithredu'n gywir a bod rheolaeth ariannol briodol mewn lle.

Cwmpas yr Archwiliad

Adolygu'r trefniadau trwy ddilyn yn ôl ar daliadau i 10 o gleientiaid.

Prif Ddarganfyddiadau

Darganfuwyd rhai enghreifftiau o ymarfer da oddi fewn y gwasanaeth Taliadau Uniongyrchol sef bod gan bob defnyddiwr gwasanaeth gytundeb mewn lle ar gyfer y gwasanaeth. Fodd bynnag, gwelir bod angen cael trefniadau pendant mewn lle ar gyfer cynhyrchu a chymeradwyo polisi a chanllawiau ar gyfer y gwasanaeth. Hefyd, gwelir bod angen derbyn mwy o wybodaeth a manylder ynglŷn â gwariant y defnyddwyr gwasanaeth yn enwedig costau gweithwyr. Gwelir bod un achos wedi codi lle nad oedd y defnyddiwr gwasanaeth yn cyfrannu yn bersonol tuag at y gwasanaeth fel y dylid yn unol â'r Polisi Codi Tal. O ganlyniad, dylid cymryd y camau priodol i gryfhau'r trefniadau o fewn y maes a archwiliwyd.

Barn yr Archwiliad

(C) Barn yr Archwiliad yw na ellir datgan sicrwydd o briodoldeb ariannol yn Taliadau Uniongyrchol gan na ellir dibynnu ar y rheolaethau mewn lle, ond ni ddarganfuwyd colledion / twyll yn deillio o'r gwendidau rheolaeth. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- **Dylid cynhyrchu a chymeradwyo polisi a chanllawiau Taliadau Uniongyrchol mor fuan ag sydd bosib.**
- **Dylid cynhyrchu a chymeradwyo canllawiau ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth mor fuan ag sydd bosib.**
- **Er mwyn sicrhau bod y defnyddiwr gwasanaeth yn derbyn y gofal / gwasanaeth angenrheidiol mae angen sicrhau bod asesiad blynyddol yn cael ei gwblhau a thystiolaeth o hyn drwy gynllun gofal blynyddol.**
- **Awgrymir y dylid nodi ar y cynlluniau gofal y gwasanaeth penodol sy'n angenrheidiol i'r defnyddiwr gwasanaeth ei dderbyn trwy Taliadau Uniongyrchol.**
- **Mae angen sicrhau bod cyfrif banc Taliadau Uniongyrchol y defnyddiwr gwasanaeth yn cael ei ddefnyddio at bwrpas Taliadau Uniongyrchol yn unig . O ganlyniad, dylid derbyn tystiolaeth o unrhyw wariant a wneir o'r cyfrif. Lle nad oes tystiolaeth mae angen herio'r gwariant.**
- **Dylid gwneud ymarferiad monitro yn ystod un mis yn flynyddol sy'n sicrhau bod asesiad ariannol blynyddol wedi ei dderbyn i bob achos. Mewn achosion lle nad oes, mae angen cysylltu â'r Uned Polisi Codi Tâl a sicrhau fod hwn wedi ei dderbyn yn brydlon.**
- **Lle nad oes dadansoddiad derbyniol o'r gwariant perthnasol yn fisol, mae angen roi arweiniad clir i'r defnyddwyr gwasanaeth i geisio sicrhau gwelliant i'r dyfodol.**

POBL HŶN / ANABL - ADDASIADAU I GARTREFI Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden

Bwriad yr Archwiliad

Bwriad yr archwiliad yw adolygu'r mesurau a threfniadau sydd mewn lle mewn perthynas â cheisiadau gan bobl anabl am addasiadau i'w cartrefi.

Cwmpas yr Archwiliad

Sicrhau fod trefniadau cadarn mewn lle ar gyfer gweinyddu Grant Cyfleusterau i'r Anabl. Bydd yr archwiliad yn gwirio sampl o ffurflenni cais er mwyn sicrhau mai dim ond hwy sy'n gymwys i gymorth sy'n eu derbyn a bod cyfraniad ariannol yr unigolyn tuag at y gwaith yn cael ei gyfrifo yn gywir.

Prif Ddarganfyddiadau

Y prif ddarganfyddiadau sy'n deillio o'r archwiliad yma yw'r ffaith y gellir rhoi sicrwydd bod trefniadau'r Gwasanaeth Tai Sector Breifat o weinyddu grantiau addasiadau i'r anabl yn ddigonol. Fodd bynnag, gellir cryfhau'r drefn o farchnata'r cynllun i drigolion Gwynedd drwy wneud mwy o ddefnydd o'r wefan a sicrhau bod y llyfrynnau ar gael yn y swyddfeydd.

Barn yr Archwiliad

(B) Barn yr Archwiliad yw y gellir datgan sicrwydd rhannol o briodoldeb ariannol grantiau addasiadau i gartrefi gan fod rheolaethau mewn lle, ond bod agweddau lle gellir tynhau ar rai trefniadau. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- **Dylid sicrhau bod deunydd sydd ar gael i'r cyhoedd yn cael eu wirio am sillafu a fformatio cyn ei gyhoeddi. Dylid hefyd sicrhau eu bod ar gael i'r cyhoedd ym mhrif swyddfeydd y Cyngor.**
- **Dylid uchafu potensial gwefan y Cyngor drwy gynnwys gwybodaeth llawn a chyfredol ynglŷn â'r grant addasiadau, er enghraifft, drwy gynnwys yr amod newydd ble mae angen i unigolion ad-dalu gwerth y grant os yn fwy nag £5,000 hyd at uchafswm o £10,000 os yw telerau'r grant yn cael eu torri o fewn 10 mlynedd.**
- **Dylid sicrhau bod cyfanswm terfynol holl daliadau mewn perthynas â grant yn cysoni gyda'r swm grant ar y rhybudd cymeradwyaeth diweddaraf.**
- **Buasai'n ymarfer da ystyried ychwanegu cyfleuster ar y system CAPS sy'n gorfodi defnyddwyr i newid eu cyfrinair ar ôl peth amser e.e. 90 diwrnod.**
- **Dylai'r sawl sy'n ardystio'r blwch 'Côd' ar y TR27b sicrhau fod y codau gwariant yn gywir.**

PROSIECT TAI GWAG NÔL I DDEFNYDD **Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden**

Bwriad yr Archwiliad

Bwriad yr archwiliad yw sicrhau bod amcanion prosiect dod ag eiddo gwag yn ôl i ddefnydd yn cael eu gweithredu.

Cwmpas yr Archwiliad

Gwirio'r rheolaethau mewnol sydd mewn lle i sicrhau bod amcanion a thargedau'r prosiect dod ag eiddo gwag yn ôl i ddefnydd yn cael eu cyflawni, drwy adolygu gweithrediad y strategaethau presennol a phrofi trafodion ariannol.

Prif Ddarganfyddiadau

Y prif ddarganfyddiadau sy'n deillio o'r archwiliad yma yw'r ffaith y gellir rhoi sicrwydd bod trefniadau'r Gwasanaeth Tai Sector Breifat o gynnig cymorth i berchnogion eiddo gwag yn ddigonol. Fodd bynnag, mae darganfyddiadau'r archwiliad yn seiliedig ar sampl cyfyngedig o eiddo, gan fod adolygiad ledled Cymru yn cael ei chynnal ar gynllun cenedlaethol Llywodraeth Cymru, Troi Tai'n Gartrefi, ar amser yr archwiliad yma.

Barn yr Archwiliad

(B) Barn yr Archwiliad yw y gellir datgan sicrwydd rhannol o briodoldeb ariannol prosiect tai gwag nôl i ddefnydd gan fod rheolaethau mewn lle, ond bod agweddau lle gellir tynhau ar rai trefniadau. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- **Dylid uchafu potensial gwefan y Cyngor drwy gynnwys gwybodaeth llawn a chyfredol ynglyn â'r cynllun tai gwag, er enghraifft, drwy gynnwys y pecynnau gwybodaeth sy'n cael eu hanfon i berchnogion tai gwag pan maent yn gwneud ymholiadau dros y ffôn.**
- **Buasai'n ymarfer da i beidio awdurdodi taliadau ar ffurflenni TR27b drwy ddefnyddio delweddau electroneg o lofnodion, gan nad yw'n brawf bod y taliad wedi ei gymeradwyo gan y llofnodwyr.**
- **Buasai'n ymarfer da ystyried ychwanegu cyfleuster ar y system CAPS sy'n gorfodi defnyddwyr i newid eu cyfrinair ar ôl peth amser e.e. 90 diwrnod.**

TOCYNAU TEITHIO RHAD - TALIADAU I GWMNÏAU BYSIAU Rheoleiddio

Bwriad yr Archwiliad

Bwriad yr archwiliad yw sicrhau bod rheolaethau mewnol digonol yn bodoli o fewn y Cyngor wrth weinyddu taliadau i gwmnïau bysiau yn seiliedig ar ddefnydd o docynnau teithio i bobl dros 60 oed a phobl anabl.

Cwmpas yr Archwiliad

Mae'r archwiliad yn cwmpasu'r drefn o gasglu a gweinyddu gwybodaeth perthnasol gan y cwmnïau bysiau er mwyn cyfrifo a prosesu'r taliadau, yn ogystal â gwirio'r drefn o hawlio yr arian yn ôl gan Lywodraeth Cymru. Bydd yr archwiliad yn gwirio'r drefn bresennol drwy adolygu sampl o geisiadau diweddar, yn ogystal ag ail-ymweld a threfniadau mis Medi 2009, gan fod ystadegau'r mis yma yn effeithio cyfrifiadau hyd heddiw.

Prif Ddarganfyddiadau

Y prif ddarganfyddiad sy'n deillio o'r archwiliad yma yw'r ffaith na ellir rhoi sicrwydd ar gywirdeb y taliadau misol i gwmnïau bysus o fewn Gwynedd, fel rhan o gynllun teithio am ddim i bobl dros 60 oed a phobl anabl, oherwydd bod y taliadau yn seiliedig ar ffigyrau a gyfrifwyd ym mis Medi 2009, ble nad oes tystiolaeth ddigonol yn bodoli i'w cefnogi. Mae'n ymddangos bod diffyg gwiriadau ar y ceisiadau misol wedi arwain at daliadau anghywir yn y gorffennol, yn enwedig ble mae siwrneiau yn croesi ffiniau awdurdodau lleol. Fodd bynnag, gwelwyd fod y Gwasanaeth Trafnidiaeth a Gofal Stryd wedi cymryd camau priodol i adnabod y gwendidau a chryfhau'r rheolaethau mewnol sy'n rhan o'r broses gwirio a thalu ceisiadau.

Barn yr Archwiliad

(C) Barn yr Archwiliad yw na ellir datgan sicrwydd o briodoldeb ariannol yn y taliadau i gwmnïau bysiau trwy'r cynllun Tocynau Teithio Rhad gan na ellir dibynnu ar y rheolaethau mewn lle. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- **Gan ystyried pwysigrwydd cywirdeb ffigyrau mis Medi 2009, dylai'r Gwasanaeth Trafnidiaeth a Gofal Stryd dderbyn tystiolaeth ddigonol gan gwmnïau ddaru beidio darparu adroddiadau Wayfarer yn ogystal â chwmnïau ble mae ansicrwydd dros gywirdeb y ffigyrau, fel prawf o swm cyfartaledd pris tocyn sengl i oedolyn y cwmni ar y pryd.**
- **Cyn i gwmni bws wneud eu hawliad cyntaf am daliad, dylid sicrhau bod trywydd archwilio llawn i gefnogi sut cyfrifwyd pris cyfartaledd tocyn sengl i oedolyn ar gyfer y cwmni hwnnw.**
- **Gan ystyried y rheolaethau mewnol fydd yn eu lle i fonitro'r defnydd o docynnau a broseswyd gyda llaw gan yrwyr y bysiau, dylid parhau i gydweithio â chynghorau eraill er mwyn derbyn arweiniad cyson ar sut i ymdrin â thaliadau am docynnau mewnbynwyd gyda llaw.**
- **Dylai swyddogion fodloni eu hunain bod taliadau i gwmnïau bysus yn gywir drwy gysoni'r taliadau gyda'r ffurflen CI gwreiddiol, gan ymchwilio i unrhyw addasiadau.**

PAPURAU EITHRIEDIG A CHYFRINACHEDD Strategol a Gwella

Bwriad yr Archwiliad

Bwriad yr archwiliad yma oedd sicrhau bod rheolaeth briodol yn bodoli dros ddsbarthiad adroddiadau eithriedig pwyllgorau Cyngor Gwynedd er diogelu gwybodaeth gyfrinachol a gwybodaeth fasnachol sensitif. Yn ogystal â hyn, gwirio bod trefniant priodol o adnabod adroddiadau all gynnwys y math yma o wybodaeth.

Cwmpas yr Archwiliad

Gwirio'r trefniadau parthed anfon adroddiadau eithriedig i swyddogion, aelodau a'r wasg ynghyd â threfniadau o benderfynu os yw adroddiad yn cynnwys gwybodaeth gyfrinachol a gwybodaeth fasnachol sensitif ai peidio. Yn ogystal â hyn, gwirio cofnodion hyfforddiant i sicrhau bod camau priodol mewn lle i gynorthwyo swyddogion ac aelodau i adnabod a deall pwysigrwydd cyfrinachedd.

Prif Ddarganfyddiadau

Gwelwyd bod trefniadau tynn ar gyfer sicrhau nad yw gwybodaeth o adroddiadau eithriedig yn cael ei gyhoeddi. Yn ogystal â hyn, nodwyd bod llai o adroddiadau eithriedig bellach yn mynd i Bwyllgor drwy ond cynnwys gwybodaeth gyfrinachol pe bai gwirioneddol angen hynny. Mae hyn yn fodd i sicrhau fod y Cyngor yn fwy tryloyw. Fodd bynnag, gwelwyd bod gwendid wrth geisio sicrhau bod yr Aelodau perthnasol wedi mynychu hyfforddiant digonol sy'n ymdrin â'r pwyntiau o gyfrinachedd a diogelu gwybodaeth bersonol neu sensitif, gydag un Aelod sy'n perthyn i'r Is-Bwyllgor Trwyddedu Cyffredinol heb fynychu'r hyfforddiant yma. Gall mynychu'r cyrsiau perthnasol sydd ar gael yn fewnol gan y Cyngor fod yn fodd i sicrhau bod yr Aelodau'n hollol ymwybodol o beth yn union sy'n cael ei adnabod fel gwybodaeth bersonol neu sensitif a'r angen i ymdrin â'r wybodaeth yma'n briodol. Yn ogystal, gwelwyd nad yw'r canllawiau ar gyfer Adroddiadau Pwyllgor wedi eu diweddarau ers 2008, ac yn cynnwys trefn Bwrdd y Cyngor yn hytrach na'r drefn weithrediaeth newydd. Hefyd mae teitlau swyddi yn anghywir e.e. Pennaeth Gwasanaeth yn hytrach na Phennaeth Adran a Chyfarwyddwr Strategol yn hytrach na Chyfarwyddwr Corfforaethol.

Barn yr Archwiliad

(B) Barn yr Archwiliad yw y gellir datgan sicrwydd rhannol o briodoldeb Papurau Eithriedig a Chyfrinachedd gan fod rheolaethau mewn lle, ond bod agweddau lle gellir tynhau ar rai trefniadau. Mae prif argymhellion yr adroddiad fel a ganlyn:

- **Dylid diweddarau'r canllawiau ar gyfer Adroddiadau Pwyllgor i adlewyrchu'r drefn ddiwygiedig sydd mewn bodolaeth ers Mai 2012.**
- **Dylid sicrhau bod Aelodau'n mynychu'r cyrsiau sydd ar gael am reoli gwybodaeth gyfrinachol a sensitif. Yn ogystal, dylid targedu'r aelodau hynny sy'n perthyn i bwyllgorau lle mae'n bosib bod trafodaethau am y math yma o wybodaeth e.e. Aelodau Pwyllgorau lle trafodir gwybodaeth bersonol am unigolion i fynychu cwrs "Gwybodaeth am Bobl: Eich Cyfrifoldeb Chi".**